

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

11. Vtrum eam aliqua merita præcesserint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

proculdubio eū rei veritate filius Dei. Non potest ergo poni, quod anima Christi prius natura, quam vniretur, intelligeret aut amaret.

Secunda conclusio est, Nulla opera cuiuscumque alterius hominis poterunt esse meritoria huius vnionis ex condigno. Probatur tripliciter. Primo, quia vnio ista superat vnionem beatitudinis, quae proprie cadit sub merito. Secundo, quia vnio ista est principium gratiae, quae non potest cadere sub merito. Tertio, quia vnio ista est reformatiua totius humanae naturae, cuius totius bonum, constat non posse à singulari puro homine causari.

Tertia conclusio est, Sancti patres meruerunt incarnationem de congruo desiderando, & petendo. Probatur, quia congruum est Deum exaudire sibi obediētes. Et hoc etiam modo exponi potest, quod beata virgo meruit Christum portare, scilicet merito congruo.

Super Quæstionem 12. Articulum 12.

In titulo articuli duodecimi nota, quod ideo in titulo apponitur ly homini, ut quod non queritur vtrum gratia vnionis sit Christo naturalis, sed an sit naturalis Christo homini, vt denotaretur, quod difficultas huius dubij ex parte eius, quod est esse hominem, se tenet. Non enim est quæstio de Christo secundum quod Deus; sed secundum, quod est homo, an gratia vnionis sit illi naturalis.

In corpore articuli duo sunt primo ponitur vna distinctio de ly naturalis: secundum respondetur quæstio tripliciter. Distinctio est secundum naturale dupliciter, vel quod causatur ex principiis essentialibus rei si-

quæ fecimus nos, sed secundum suam misericordiā saluos nos fecit per lauacrum regenerationis: ergo nec illam Christi generationem aliqua merita præcesserunt.

RESPON. Dicendum, quod quantum ad ipsum Christum, manifestum est ex præmissis, quod nulla eius merita poterunt præcedere vnionem. Non enim ponimus, quod ante fuerit purus homo, & postea per meritū bonæ vitæ obtinuerit esse filius Dei, sicut posuit Photinus: sed ponimus, quod à principio suæ conceptionis, ille homo vere fuerit filius Dei, vt pote non habens aliā hypostasim, quam filij Dei, sicut illud Luc. 1. Quod ex te nascetur sanctū, vocabitur filius Dei. Et ideo omnis operatio illius hominis subsecuta est vnionē: ergo nulla eius operatio potuit esse meritum vnionis: sed neque opera alterius cuiuscumque hominis poterunt esse meritoria huius vnionis ex condigno. Primo quidem: quia opera meritoria hominis proprie ordinantur ad beatitudinē, quæ est virtutis præmiū, & consistit in plena Dei fruitione. Vnio autē incarnationis, cum sit in esse personali, transcendit vnionē beatitudinis ad Deū, quæ est per actū fruentis: & ideo non potest cadere sub merito. Secundo, quia gratia non potest cadere sub merito: quia est merendi principium. Vnde multo minus incarnatio cadit sub merito, quod est principium gratiæ sicut illud Io. 1. Gratia & veritas per Iesum Christum facta est. Tertio, quia incarnatio Christi est reformatiua totius humanæ nature: & ideo non cadit sub merito alicuius hominis singularis: quia bonū alicuius puri hominis non potest esse causa boni totius nature: ex congruo tamen meruerunt sancti patres incarnationem, desiderando, & petendo: congruū enim erat, vt Deus exaudiret eos, qui ei obediēbāt.

Et per hoc patet responsio ad primum.

AD SECUNDUM dicendum, quod hoc est falsum, quod sub merito cadit oē illud, sine quo præmiū esse non potest: quædam enim sunt, quæ non solū requiruntur ad præmiū, sed et præxiuntur ad meritum, sicut diuina bonitas, & eius gratia, & ipsa hominis natura. Et similiter incarnationis mysterium est principium merendi: quia de plenitudine Christi oēs accepimus, vt dicit Ioan. 1.

AD TERTIUM dicendum, quod beata virgo dicitur meruisse portare dominum omnium: non quia meruerit ipsum incarnari: sed quia meruit ex gratia sibi data illum puritatis, & sanctitatis gradum, vt congrue posset esse mater Dei.

ARTICULVS XII. Vtrum gratia vnionis fuerit homini Christo naturalis.

AD VVODECIMVM sic proceditur. Videtur, quod gratia vnionis non fuerit homini Christo naturalis. Vnio enim incarnationis non est facta in natura, sed in persona, vt dictū est: sed vnumquodque denominatur à termino: ergo gratia illa magis debet dici personalis, quam naturalis.

¶ 2. Præter. Gratia diuiditur contra naturam, sicut gratuita, quæ sunt à Deo, distinguuntur contra naturalia, quæ sunt à principio intrinseco: sed eorū, quæ ex opposito diuiduntur, vnum non denominatur ab alio: ergo gratia Christi non est ei naturalis.

¶ 3. Præter. Naturale dicitur, quod est sicut naturam: sed gratia vnionis non est naturalis Christo sicut naturam diuinam (quia sic conueniret alijs personis) nec est naturalis est ei secundum naturam humanam: quia sic conueniret omnibus hominibus, qui sunt eiusdem nature cum ipso. Igitur vtrum, quod nullo modo gratia vnionis sit Christo naturalis.

SED CONTRA est, quod Augustinus dicit in Enchirid. * In humana nature susceptione fit quodammodo ipsa gratia illi homini naturalis, quia nullum possit admittere peccatum.

RESPON. Dicendum, quod sicut Philo. in 5. Metaph. * natura vno modo dicitur ipsa naturi- tas, alio modo essentia rei. Vnde naturale potest aliquid dici dupliciter, vno modo, quod est tamen ex principiis essentialibus rei: sicut igni naturale est sursum ferri: alio modo dicitur esse homini naturale, quod ab ipsa naturi- tate habet, sicut illud Eph. 2. Eramus natura filij iræ. Et Sap. 12. Nequam est natio eorum, & naturalis malitia ipsorum. Gratia igitur Christi siue unionis, siue habitualis non potest dici naturalis, quasi causata ex principiis humane nature: in Christo: quis possit dici naturalis, quasi

Ter. ad S. Thomæ.

cur passio ex principis subiecti, sicut moueri deorsum ex principis corporis grams, vel quod ab ipsa naturi- tate habetur. Probatur primo distinctio: quia natura dicitur dupliciter 5. Met. 1. de essentia, & de naturi- tate. Probatur secundo secundum membrum, auctoritate duplici sacre scripturæ.

¶ Nota hic, quod secundum membrum 1. naturale a naturi- tate, dupliciter intelligi potest, vno modo, vt denotetur sola co- auitas, quia scilicet, incoeperunt simul te- pore, sicut de cæco à naturi- tate dicimus, quia cæcitas simul in- coepit cum homine, qui est cæcus: alio modo, vt denotetur non sola conditio- nis, sed etiam cau- salitas, ita quod ex vi naturi- tatis ha- beat illud: sicut dici- mus, quod sextus digitus est natura- lis ex naturi- tate in- vtero, quia ex vitalis naturi- tatis abundan- tis in materia, &c. Iste sortitus est sex- tum digitum. In pro- posito intelligitur sicut membrum vtrumque modo: & ad secundum membrum spectat auctoritas Apostoli, Eramus natura filij iræ: quoniam ex vi naturi- tatis nostre per propagationem ex Adam sumus filij iræ, dum ex vi bati- tualis nostre in vtero insumus peccato originali. Ad primum autem modum spectat auctoritas Sapientie: quoniam Chanangi, de quibus loquitur, non ex vi naturi- tatis contra- hebant peccata pa- rentum, sed malitia illorum ita cito incipiebat, vt dica- tur in vtero incoepisse, iuxta consuetum modum loquendi ser- mone emphatico.

¶ Prima conclusio est. Gratia siue vnionis siue habitualis non est naturalis Christo, vt causata ex principiis humane nature. Secunda conclusio est. Gratia vtraque potest dici naturalis Christo, quasi proneniens ex natura diuina Christi in naturam humanam eiusdem.

Inf. q. 7. arti- 13. ad 2. & q. 34. ar. 3. ad 2. & 3. di. 4. q. 3. ar. 2. d. 1. ar. 1. & 2. huius quæst.

* ca. 40. post med. to. 3.

* 11. 5. Met. c. 2. 5. tom. 3.

Ar. præced.

off. illi

u. manu

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.

10. 10. 10.